

GURASOTASUNAREN CURRICULUM OPTIMOA: ALDAGAIEN AURKIBIDEA

**GIZARTE-TESTUINGURUA ETA
INGURUNE FISIKOA**

- Aitaren inplikazioa
- Kalitatezko ordezeko zaintza
- Gatazkaren eraginpean ahalik eta gutxien egotea
- Familia-estres maila baxuak
- Gizarte-laguntzarako sare egonkor eta eraginkorra
- Kalitatezko erakunde-baliabideak
- Ikastetxearekiko komunikazio egokia
- Eguneroko bizitzako bizipenen aniztasuna
- Familian denbora librea partekatzea
- Hedabideen eraginpeko jarduera ikuskatzea
- Kontsumo arduratsurako hezkuntza
- Osasunerako hezkuntza
- Espazio fisiko egokiak dituen auzoa
- Familia-etxebizitza egokia

**GARAPEN KOGNITIBO
ETA LINGUISTIKOA**

- Ikaskuntza estimulatzea
- Imitazio-eredu berriak eskaintzea
- Garapen kognitiboa estimulatzea
- Hizkuntza-garapena estimulatzea
- Jolasa estimulatzea
- Gogamenaren teoria estimulatzea
- Heldutasun akademikoa estimulatzea

GARAPEN SOZIOEMOZIONALA

- Gurasoek haurren gizartekoitasun-arekiko duten interesa
  - Heldutasun soziala estimulatzea
  - Arauak eta mugak ezartzea
  - Pentsamendu kritikoa sustatzea
  - Autonomia estimulatzea
  - Autoestimua estimulatzea
  - Komunikazio-jarraibide eraginkorrak
  - Atxikimenduaren sustapena
  - Adierazkortasuna eta emozio-erregulazioa
  - Neba-arreben arteko harreman positiboak
  - Frustrazio optimoa. Erresilientzia sustatzea
  - Gurasoek kontrol egokia gauzatzea
  - Gatazkak konpontzeko estilo baimendua
  - Hezkuntza-estilo demokratikoa
  - Hezkuntza-koherentzia
  - Sexu-hezkuntza sustatzea
- Balio etiko unibertsalak transmititzea**

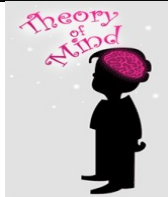

ZEHARKAKO ALDAGAIK

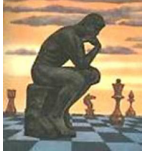

- Estatus sozioekonomiko egokia
- Hezkuntza-malgutasuna
- Garapen psikologikoaren faseak ezagutzea
- Teoria anbientalista inplizituak
- Entzute aktiboa eta enpatia
- Asertibotasuna
- Interakziorako ohiturak

ALDAGAIA	GAITASUNAK	MAILA SISTEMIKOA	IRUDIA, SINBOLOA
	GIZARTE-TESTUINGURUA ETA INGURUNE FISIKOA		
Aitaren inplikazioa	<u>Ezagutzazkoa:</u> haurren garapenean aitaren eginkizunak duen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> hazkuntzan aitak hezkuntzan modu aktiboan parte hartzeko gaitasuna.	Mikrosistema	
Kalitatezko ordezeko zaintza	<u>Ezagutzazkoa:</u> haurren garapenean ordezeko zaintzak duen eragina ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> ordezeko zaintza egonkor eta estimulatzailerik bat antolatzeko gaitasuna.	Exosistema	
Gatazkaren eraginpean ahalik eta gutxien egotea	<u>Ezagutzazkoa:</u> haurrak familiako gatazken eraginpean egotearen ondorio kaltegarriak ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> haurrak familiako kideen arteko gatazken adierazpen kaltegarrien eraginpean egon daitezen saihesteko gaitasuna.	Exosistema	
Familia-estres maila baxua	<u>Ezagutzazkoa:</u> estres jarraituak haurren garapenean duen eragin kaltegarria ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> hazkuntzak sortutako estresari positiboki aurre egitea eta haurra estres-egoeren eraginpean ahalik eta gutxien jartzeko gaitasuna.	Mikrosistema	
Gizarte-laguntzarako sare egonkor eta eraginkorra	<u>Ezagutzazkoa:</u> hazkuntza-prozesuan gizarte-babesa edukitzeko premia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> gizarte-harreman egonkorak eta eraginkorrak (familia zabala eta lagunak) mantentzeko gaitasuna.	Exosistema	
Kalitatezko erakunde-baliabideak	<u>Ezagutzazkoa:</u> familia-babeserako erakunde-baliabideak ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> erakunde-baliabide egokiak erabiltzeko eta horiekin	Exosistema Makrosistema	

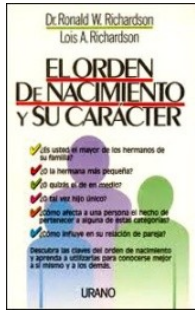

	harremanetan jartzeko gaitasuna.		
Ikastetxearekiko komunikazio egokia	<u>Ezagutzazkoa:</u> familiaren eta eskolaren arteko harreman arinaren garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> ikastetxearekin harreman positiboak eta egonkorrak izateko gaitasuna.	Mesosistema	
Eguneroko bizitzako bizipenen aniztasuna	<u>Ezagutzazkoa:</u> bizipen berriek hauren garapena nola errazten duten ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> eguneroko bizitzan esperientzia berriak antolatzeko gaitasuna, hala nola museoak bisitatzea, ikuskizunetara joatea edo bidaiatzea.	Exosistema	
Familian denbora libre partekatzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> denbora libre familiarentzako hurbiltzeko eta aisialdirako une gisa hartzea. <u>Exekutiboa:</u> familiako aisialdi erakargarria antolatzeko gaitasuna.	Exosistema Mikrosistema	
Hedabideen eraginpeko jardura ikuskatzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> informazioa hedatzeko bitartekoek adingabeengan duten eragina ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> adingabeak pantailen eraginpean egiten duten denbora ikuskatzeko gaitasuna, jarrera kritikoa eta autoerregulatua sustatuz.	Exosistema Mikrosistema	
Kontsumo aruduratsurako hezkuntza	<u>Ezagutzazkoa:</u> benetako beharrizan eta kontsumo egoki eta kontrolatua praktikatzeko ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> gehiegizko kontsumorako bulkadak kontrolatzeko eta erregulatzeko gaitasuna.	Mikrosistema	
Osasunerako hezkuntza	<u>Ezagutzazkoa:</u> haurtzarotik hasita, osasuna zaindu beharraren garrantzia ezagutu. <u>Exekutiboa:</u> elikatzeko eta norbera zaintzeko ohitura egoki eta osasuntsuak sustatzeko gaitasuna.	Mikrosistema	

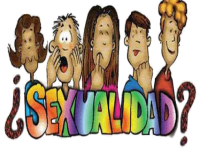

Espazio fisiko egokiak dituen auzoa	<u>Ezagutzazkoa:</u> haurren garapenean ingurune fisikoak duen eragina ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> auzoa segurua eta atsegina eta gizarte-harremanak errazteko egokia hautatzeko gaitasuna.	Exosistema	
Familia-etxebizitza egokia	<u>Ezagutzazkoa:</u> etxebizitzak haurren behar guztiak asetzeak duen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> etxebizitza garbi eta ordenatua edukitzeko eta hainbat jarduera egiteko espazioak bereizteko gaitasuna.	Exosistema	
GARAPEN KOGNITIBOA ETA LINGUISTIKOA			
Ikaskuntza estimulatzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> ikaskuntzarako baliabideak edukitzearen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> ikaskuntzaren estimulaziorako behar diren materialak erabiltzeko gaitasuna.	Exosistema Mikrosistema	
Imitazio-eredu berriak eskaintzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> garapen psikologikoan imitazioak duen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> ikaskuntza berriak emateko estimulu berriak eskaintzeko gaitasuna.	Exosistema	
Garapen kognitiboa estimulatzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> prozesu kognitiboak eta haiek estimulatzeke moduak ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> garapen kognitiboa estimulatzeke gaitasuna: trebetasun metakognitiboak sustatzea, euskarri-praktika, testuingurutik ateratzea eta arrisku-arauak aplikatzea.	Mikrosistema	
Hizkuntza-garapena estimulatzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> hizkuntzaz jabetzeke prozesua eta hura estimulatzeke moduak ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> hizkuntza-garapena estimulatzeke gaitasuna: zuzenketa kontingentea ipuinak irakurtzea eta istorioak kontatzea.	Exosistema Mikrosistema	

Jolasa estimulatzea	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> jarduera ludikoaren garrantzi ebolutiboa ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> jolas sinbolikoa, neba-arreben arteko jolasa eta familiaren baitako jolasa sustatzeko gaitasuna.</p>	Mikrosistema	
Gogamenaren teoria estimulatzea	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> besteen lekuan jartzeko gaitasuna estimulatzearen garrantzia ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> besteen nahiei, asmoei eta emozio-egoerei erreferentzia egiteko gaitasuna.</p>	Mikrosistema	
Heldutasun akademikoa estimulatzea	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> eginkizun akademikoetan laguntzearen garrantzia ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> zalantzak argitzeko, laguntza emateko eta denbora eskaintzeko gaitasuna.</p>	Mikrosistema	
GARAPEN SOZIOEMOZIONALA			
Gurasoek haurren gizartekoitasun-arekiko duten interesa	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> garapen-prozesuan gizarte-harremanek duten garrantzia ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> haurren gizarte-harremanak sustatzeko gaitasuna, gizarte-elkarreragina irakatsiz eta praktikatuz.</p>	Exosistema Mikrosistema	
Heldutasun soziala estimulatzea	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> gizarte-jokabideko formen erabilgarritasuna ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> gizarte-adeitasuneko arauak transmititzeko gaitasuna.</p>	Exosistema Mikrosistema	
Arauk eta mugak ezartzea	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> arauak izateak duen hezkuntza- eta moldaera-balioa ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> portaera-arau argi eta egonkorak ezartzeko gaitasuna, modu sendoan eta objektiboan.</p>	Mikrosistema	

<p>Pentsamendu kritikoa sustatzea</p>	<p><u>Ezagutzakoa:</u> pentsamendu gogoetatsu eta autonomia garatzearen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> jarrera kritikoa eta burujabea sustatzeko gaitasuna.</p>	<p>Makrosistema Mikrosistema</p>	
<p>Autonomia estimulatzea</p>	<p><u>Ezagutzakoa:</u> jokabide autonomoen garapenaren esanahia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> autonomia funtzionala eta emozionala sustatzeko gaitasuna.</p>	<p>Mikrosistema</p>	
<p>Autoestimua estimulatzea</p>	<p><u>Ezagutzakoa:</u> garapen pertsonal on baterako autokontzeptu positiboa izatearen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> -Seme-alabei baldintzarik gabeko onarpen-sentimendua sortzeko gaitasuna. -Autoestimua sustatzeko gaitasuna, komunitate-erantzukizun bat betetzearen aitorpenean oinarrituta.</p>	<p>Mikrosistema</p>	
<p>Komunikazio-jarraibide eraginkorrak</p>	<p><u>Ezagutzakoa:</u> familia-bizitzan komunikazioak duen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> zuzen eta konfiantzaz komunikatzeko gaitasuna, balio-gutxitzeak saihestuz eta adingabeak informazioa jakinarazi dezan erraztuz.</p>	<p>Mikrosistema</p>	
<p>Atxikimenduaren sustapena</p>	<p><u>Ezagutzakoa:</u> haurren garapenerako atxikimendu-loturak duen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> haurren eskaerei modu sentikorrean eta egonkorrean erantzuteko gaitasuna.</p>	<p>Mikrosistema</p>	
<p>Adierazkortasuna eta emozio-erregulazioa</p>	<p><u>Ezagutzakoa:</u> haurren eta gazteen garapen emozionalaren garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> emozioak naturaltasunez adieraztea, identifikatzea eta horiei aurre egitea errazten duen giroa sortzeko gaitasuna.</p>	<p>Mikrosistema</p>	

<p>Neba-arreben arteko harreman positiboak</p>	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> neba-arreben artean harreman positiboak sortzearen garrantzia ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Interakzio linguistikoa eta neba-arreben arteko imitazioa sustatzeko gaitasuna izatea. -Jelaskortasuna modu egokian gobernatzeko eta lankidetzatza sustatzeko gaitasuna izatea. -Seme edo alaba bakoitzari nortasun pertsonalerako berezko espazio bat eskaintzeko gaitasuna izatea. 	<p>Mikrosistema</p>	
<p>Frustrazio optimoa. Erresilientzia sustatzea</p>	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> garapen psikologikoa errazteko frustrazio txikiek dakartzaten onurak ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> haurren jokabidea mugatzeko gaitasuna, bilakaera errazten duen gatazka bat sortuz.</p>	<p>Mikrosistema</p>	
<p>Gurasoek kontrol egokia gauzatzea</p>	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> gurasoek kontrola gauzatzeko modu egokia ezagutzea, erruduntasuna erabili gabe eta afektuari eutsiz.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> nerabeen jokabidea gainbegiratzeko gaitasuna.</p>	<p>Mikrosistema Mesosistema</p>	
<p>Gatazkak konpontzeko estilo baimendua</p>	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> gatazkei modu konstruktiboan aurre egiteko gakoak ezagutzea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> hazkuntza-prozesuan sortzen diren arazoak modu positiboan ebazteko gaitasuna.</p>	<p>Mikrosistema Mesosistema</p>	
<p>Hezkuntza-estilo demokratikoa</p>	<p><u>Ezagutzazkoa:</u> hezkuntza-estiloak ezagutzea: autoritarioa, permisiboa, demokratikoa eta arduragabea.</p> <p><u>Exekutiboa:</u> indukzioa, mugen erabilera eta afektua konbinatzeko gaitasuna, diziplina ez-zigortzailea erabiliz.</p>	<p>Mikrosistema</p>	

Hezkuntza-koherentzia	<u>Ezagutzazkoa:</u> hezkuntza-prozesu guztian kongruentziari eustearen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> bi gurasoek antzekoak diren, ekintzarekin kongruenteak diren eta denboran egonkorak diren irizpideak eta hezkuntza-arauak ezartzeko gaitasuna.	Mikrosistema	
Sexu-hezkuntza sustatzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> gizakien sexu-garapenaren etapak ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> sexualitateari buruz informazioa naturaltasunez eta eboluzio-aldiei egokituta transmititzeko gaitasuna.	Makrosistema Mikrosistema	
Balio etiko unibertsalak transmititzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> giza balio unibertsalak transmititzearen garrantziari buruz kontzientziatzea. <u>Exekutiboa:</u> bizikidetzaren erregulaziorako irizpide etikoak transmititzeko gaitasuna.	Makrosistema Mikrosistema	
ZEHARKAKO ALDAGAIK			
Estatus sozioekonomiko egokia	<u>Ezagutzazkoa:</u> hezkuntza-baliabideak lortu ahal izateko, kultur-eta ekonomia-errekurtsoak edukitzearen garrantzia ezagutu. <u>Exekutiboa:</u> baliabide ekonomikoak hezkuntza-baliabide bihurtzeko gaitasun. Norbere ezagutza kulturala erabili haurraren informazio- eta hezkuntza- eskakizunei modu egokian erantzuteko.	Exosistema eta mikrosistema	
Hezkuntza-malgutasuna	<u>Ezagutzazkoa:</u> haurraren adinari eta nortasunari egokitutako estrategiak erabiltzearen garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> adingabeen ezaugarriei egokitutako estilo elkarreragilea baliatzeko gaitasuna.	Mikrosistema	
Garapen psikologikoaren faseak ezagutzea	<u>Ezagutzazkoa:</u> egutegi ebolutiboa ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> garapenaren ohiko bilakaeran alde adierazgarriei hautemateko gaitasuna.	Makrosistema	

Teoria anbientalista inplizituak	<u>Ezagutzazkoa:</u> gurasoek garapen psikologikoan duten eragina ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> garapena hobetze aldera hezteko, zuzentzeko eta baliabideak hornitzeko gaitasuna.	Makrosistema	
Entzute aktiboa eta enpatia	<u>Ezagutzazkoa:</u> gizarte-trebetasunen moldaera-garrantzia ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> entzuteko eta besteen lekuan jartzeko gaitasuna sustatzeko gaitasuna.	Mikrosistema	
Asertibotasuna	<u>Ezagutzazkoa:</u> komunikazio-estiloak ezagutzea: asertiboa, oldarkorra eta pasiboa. <u>Exekutiboa:</u> norbere nahiak eta eskubideak besteenak gutxietsi edo kaltetu gabe adieraztea sustatzeko gaitasuna.	Mikrosistema	
Interakziorako ohiturak	<u>Ezagutzazkoa:</u> ingurune aurreikusgarri batek eragiten duen barne-segurtasunaren ondorioa ezagutzea. <u>Exekutiboa:</u> arlo guztietan interakziorako jarraibide egonkorak sortzeko gaitasuna.	Mikrosistema	